



GAZİANTEP MERKEZ İLÇEDE YER ALAN ORMAN ÜRÜNLERİ İŞLETMELERİNİN ÜST KADEME YÖNETİCİLERİN UYARICI İŞARET VE İKAZ LEVHALARI KONUSUNDA BİLGİ SEVİYELERİNİN BELİRLENMESİ

Hasan SERİN^{1,*}, Ferhat ÖZDEMİR¹

¹Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Orman Fakültesi, Orman Endüstri Mühendisliği Bölümü, Kahramanmaraş, Türkiye

Sorumlu yazar: hasanserin@ksu.edu.tr

Hasan SERİN: <https://orcid.org/0000-0003-4359-0074>

Ferhat ÖZDEMİR: <https://orcid.org/0000-0002-2282-1884>

Please cite this article as: Serin, H & Özdemir, F. (2022) Gaziantep merkez ilçede yer alan orman ürünleri işletmelerinin üst kademe yöneticilerin uyarıcı işaret ve ikaz levhaları konusunda bilgi seviyelerinin belirlenmesi, *Turkish Journal of Forest Science*, 6(1), 186-195.

ESER BİLGİSİ / ARTICLE INFO

Araştırma Makalesi / Research Article

Geliş 11 Mart 2022 / Received 11 March 2022

Düzeltilmelerin gelişi 17 Nisan 2022 / Received in revised form 17 April 2022

Kabul 26 Nisan 2022 / Accepted 26 April 2022

Yayımlanma 30 Nisan 2022 / Published online 30 April 2022

ÖZET: İş sağlığı ve güvenliğinin amacı, çalışanların güvenli bir ortamda bulunması, üretimin iş kazaları ile durmaması ve işletmelerin sürdürülebilir yönetimine katkı sağlamaktır. Bu nedenler ile iş sağlığı ve güvenliği iş yerlerinde büyük önem arz etmektedir. İş sağlığı ve güvenliği konuları içerisinde uyarıcı işaret ve ikaz levhaları önemli bir konudur. Uyarıcı işaret ve ikaz levhalarına uyma iş kazalarının önlenmesinde çok önemlidir. Bu makalede Gaziantep ili merkez ilçelerindeki orman ürünleri sanayi işletmesi yönetiminde bulunan 82 kişiye Uyarıcı işaret ve ikaz levhaları ile ilgili anket yapılmıştır. Gaziantep orman ürünlerinde yönetim kademesinde bulunan yaklaşık %75'i 45 yaşının altında olduğu ve yaklaşık %65'inin 10 yılın üzerinde sektörde çalıştığı belirlenmiştir. Anket verileri SPSS paket programında yaş gruplarına göre değerlendirilerek sonuçlar çapraz tablolarda yüzde değer olarak verilmiştir. Orman ürünleri yöneticilerinin ilk yardım ve acil çıkış kapıları konusunda bilgi düzeyinde 26-35 yaş grubu, emredici ve yasaklayıcı işaretler konusunda ise 56 yaş üzerinde bulunanların iyi olduğu belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: İş sağlığı ve güvenliği, Uyarıcı ve ikaz levhalar, Orman ürünleri sanayi

DETERMINING THE KNOWLEDGE LEVELS OF THE HIGHER LEVELS OF FOREST PRODUCTS ENTERPRISES IN GAZİANTEP CENTRAL DISTRICT

ABSTRACT: The purpose of occupational health and safety is to ensure that the employees are in a safe environment, that the production does not stop due to work accidents and to

contribute to the sustainable management of the enterprises. For these reasons, occupational health and safety is of great importance in workplaces. Warning signs and warning signs are an important issue among occupational health and safety issues. Compliance with warning signs and warning signs is very important in preventing work accidents. In this article, 82 people in the forest products industry management in Gaziantep province central districts were surveyed about warning signs and warning signs. It has been determined that approximately 75% of Gaziantep forest products are under the age of 45 and approximately 65% of them have been working in the sector for more than 10 years. The survey data were evaluated according to age groups in the SPSS package program, and the results were given as percentage values in the cross tables. It has been determined that the knowledge level of forest products managers on first aid and emergency exits is good for those aged 26-35, and those over the age of 56 for imperative and prohibitive signs.

Keywords: Occupational health and safety, Warning and warning signs, Forest products industry

GİRİŞ

Ülkemizdeki iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili gelişmeler incelendiğinde, 1923 tarihli İzmir İktisat Kongresinde işçilerin haklarının korunması yönünde kararlar bulunmaktadır (Çiçek ve Öçal, 2016). Tarihsel süreç içerisinde 1930 yılında 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nda kadın ve çocukların korunması, en az 50 kişi çalıştıran işyerlerinde hekim bulundurma zorunluluğu ve belirli büyüklüğe sahip işyerlerinde ise revir ya da hastane kurulması zorunluluğuna yönelik hükümler yer almaktadır (Gerek, 2008; Arıcı, 1999). Diğer taraftan Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne uyum süreci içerisinde 2003 tarihinde 4857 sayılı İş Kanunu yayınlanmıştır. Bu kanuna dayanılarak iş sağlığı ve iş güvenliği alanında değişik yönetmelikler yayınlanmıştır (Çiçek ve Öçal, 2016). İş Sağlığı ve Güvenliği ile son olarak 2012 yılında ve 6331 sayılı Kanunu kabul edilmiştir. 6331 sayılı kanun kademeli olarak önce özel işletmelerde uygulamaya başlamış, kamu işyerlerinde ise iş sağlığı ve iş güvenliği uygulamaları 2023 yılında başlayacaktır.

Ülkemizde tarihi süreç içerisinde, iş sağlığı ve güvenliği konusunda yapılan yasal düzenlemelere rağmen arzulanan yatırımlar yeterli düzeye değildir. Ayrıca, çalışanların bilinç düzeylerinin de yeterli seviyeye getirilememesi iş sağlığı ve güvenliği konusunda devletin, sanayicinin, çalışanların ve bilimsel araştırma yapan akademik çevrelerin yapacağı çok çalışmalara ihtiyaç olduğunun göstergesidir (Horozoğlu, 2019).

İş sağlığı ve güvenliği yönünden uygun olmayan iş yeri ortamı, kullanılan makine ve teçhizat çalışanlar üzerinde tehlikeli etkiler yapmaktadır. Çalışanların iş ortamındaki bu olumsuz durumlardan korunması (Arpat ve Bertan, 2020), iş kazasına ve meslek hastalığının ortaya çıkmaması için, iş yerlerinde çalışanların için sağlık ve güvenliğini koruyucu nitelikte çalışmaların yapılması gerekmektedir (Moen vd., 2020; Bingöl, 2006; Yiğit, 2005; Karacan ve Erdoğan, 2011).

İş yerlerinde üretimin sürekliliğinin sağlanması, çalışanların iyi bir ortamda güvenli çalışması için uyulması gereken iş sağlığı ve güvenliği kuralları bulunmaktadır. Çalışanlar görevlerini yaparken işin özelliği, iş yeri ortamı, iş yerlerinde durumuna göre uyulması gereken kurallar bulunmaktadır. Bu kurallar iş sağlığı ve güvenliğinde uyarıcı ikaz ve sağlık işaretleri olarak

belirlenmiştir. 23 Aralık 2003 tarih ve 25325 sayılı Resmi Gazetede güvenlik ve sağlık işaretleri yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Tablo 1’de görüldüğü gibi, sarı renk uyarı işaretini, yeşil renk tehlike yok, mavi renk ise zorunlulukları bildirmektedir. Kırmızı renk; yasak işareti, tehlikeli alarmı, yangınla mücadele donanımlarının bulunduğu yerleri göstermektedir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinin 6. maddesinin (c) bendinin birinci fıkrası, güvenlik ve sağlık işaretleri yönetmeliğinin 5. maddesine göre iş yerlerinde yapılan risk değerlendirmesi sonuçları dikkate alınmalıdır. İş yerinde yapılacak reorganizasyonlar, geliştirilecek korunma önlemleri ve çalışma yöntemleri ile risklerin ortadan kaldırılmadığı veya yeterince azaltılmadığı şartlarda, işyerleri güvenlik ve sağlık işaretlerini kullanmak zorundadır. İş sağlığı ve güvenliği işaretleri sabit-kalıcı ve geçici olmak üzere ikiye ayrılır.

Tablo 1. Sağlık ve Güvenlik İşaretleri (Anonim, 2013)

Renk	Anlamı veya Amacı	Talimat ve Bilgi
Kırmızı	Yasak işareti	Tehlikeli hareket veya davranış
	Tehlike alarmı	Dur, kapat, düzeneği acil durdur, tahliye et
	Yangınla mücadele ekipmanı	Ekipmanların yerinin gösterilmesi ve ne olduğu
Sarı	Uyarı işareti	Dikkatli ol, önlem al, kontrol et
Mavi (1)	Zorunluluk işareti	Özel bir davranış ya da eylem
		Kişisel koruyucu donanım kullan
Yeşil	Acil kaçış, ilk yardım işareti	Kapılar, çıkış yerleri ve yollar, ekipman, tesisler
	Tehlike yok	Normale dön
(1) Mavi:	Sadece dairevi bir şekil içinde kullanıldığında emniyet rengi olarak kabul edilir.	
(2)	Emniyet işaretleri dışında sarı yerine kullanılabilir.	
Fluoresan turuncu:	Özellikle zayıf doğal görüş şartlarında bu renk çok dikkat çekicidir.	

Şekil 1’de iş sağlığı ve güvenliğinin temel kullanım işaretlerinden örnekler verilmektedir. Bu işaretler iş yerlerinde çalışma ortamına uygun yerlerde kullanılarak, çalışanlara tehlikeli iş ve işlemler hakkında bilgi, uyarı ve korunma tedbirlerinin alınması gerektiğini göstermelidir.



Şekil 1. Güvenlik ve Sağlık İşaretleri Örneği (URL-1)

İş yerlerinde risk analizi ile birlikte risk haritası yapılmalıdır. Bu haritaların hazırlanmasında bölümlerde kullanılacak işaretler belirlenmeli uygun olarak gerekli yerlerde kullanılmalıdır (Kılıç, 2021).

Bu çalışma amacı, son yıllarda giderek önemi artan iş sağlığı konusu ve iş yerlerinde kazaların ve meslek hastalıklarının engellenmesinde önemli bir etkiye sahip uyarıcı ikaz ve levhalar konusunda Gaziantep ili merkez ilçedeki orman ürünleri işletmelerinin yöneticilerinin bilgi düzeylerini araştırmaktır. Bu çalışma sonucunda üst yöneticilerin ikaz ve levhalar konusunda ne kadar yeterli veya eksik bilgilerinin olduğu ortaya konularak, yöneticilerin iyi olduğu konularda kendilerini geliştirmeleri, eksik olduğu konularda da bilgi sahibi olmalarına katkı sağlayacaktır. Ayrıca orman ürünleri sektörü için de dikkat çekici bir konu olması nedeniyle diğer illerdeki yöneticilere de yol gösterecektir.

MATERYAL VE YÖNTEM

Bu araştırmada materyal olarak, Gaziantep ili merkez ilçelerinde (Şahinbey, Şehitkamil ve Oğuzeli) bulunan orman ürünleri işletmelerinin üst yönetiminde yer alan kişiler oluşmaktadır. Bu yöneticilerin, sağlık ve güvenlik işaretleri konusunda ne seviyede bilgiye sahip olduğu araştırılmıştır. 2022 yılı Gaziantep orman ürünleri sektörünün üretim miktarı aşağıda listelenmiştir (URL-2);

Büro Mobilyası	: 89.883 Takım
Ev Mobilyası	: 28.208 Takım
Kereste	: 14.400 m ³
PVC Kaplamalı ahşap profil, panel,vb.)	: 327.550 Ton

Mobilya endüstrisi başta olmak üzere palet üreten işletmeler de oldukça fazladır. Ağırlıklı olarak küçük ve orta ölçekli orman ürünleri işletmelerinin yer aldığı şehirde büyük ölçekli işletme sayısı çok azdır (Tetik, 2019).

Örnek büyüklüğü için;

$$n = \frac{Z^2 \times N \times P \times Q}{N \times D^2 + Z^2 \times P \times Q}$$

formülü kullanılmıştır (Sencan, 1993; Akyüz, 1995)

n : Örnek büyüklüğü

Z : Güven katsayısı (%95'lik güven katsayısı 1,96 alınmıştır)
P : Ölçmek istediğimiz özelliğin ana kütlede bulunma ihtimali
(Çalışmamızın çok amaçlı olmasından dolayı bu oran %50 alınmıştır)
Q : 1-P
D : Kabul edilen örnekleme hatası (%10 alınmıştır)

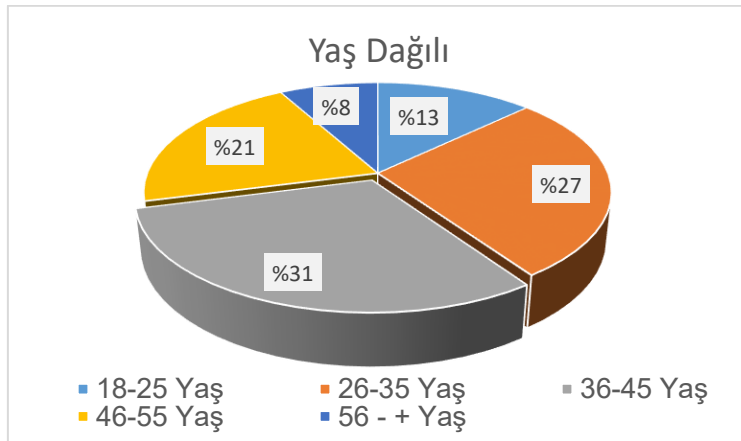
545 işletme (URL-2) için 82 adet örnek büyüklüğü hesaplanmıştır. Araştırmada ulaşılan 85 kişiye yüz yüze anket yapılmış bu anketlerin 82'si değerlendirmeye uygun bulunmuştur. Yapılan anketlerin geçerliliği için Cronbach alfa katsayısı hesaplanmıştır. Cronbach alfa likert tipli ölçeklerde sıklıkla kullanılmaktadır. Cronbach alfa aşağıdaki gibi ifade edilmektedir (Uzunsakal ve Yıldız, 2018):

- 0 < R2 < 0.40 ise güvenilir değil
- 0.40 < R2 < 0.60 ise düşük güvenilirlikte
- 0.60 < R2 < 0.80 ise oldukça güvenilir
- 0.80 < R2 < 1.00 ise yüksek güvenilirlikte

Anketlerin demografik soruların dahil olmadığı analizde Cronbach alfa katsayısı 0,916 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuç ise, anketlerin geçerli olduğunu göstermektedir. Anket cevapları SPSS paket programına girilerek yaş gruplarına göre yüzde olarak değerlendirilerek şekil ve çapraz çizelgelerde verilmiştir.

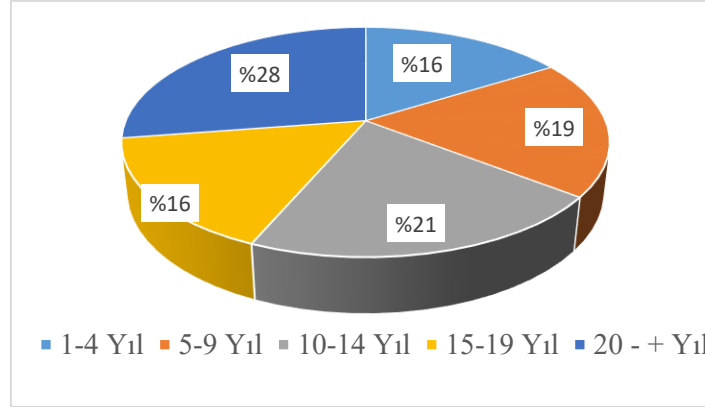
BULGULAR

Yapılan anketlerin SPSS istatistik paket programında değerlendirilmesi sonucunda, anketin uygulandığı yöneticilerin yaş dağılımı Şekil 2'de verilmiştir. Gaziantep orman ürünlerinde yönetim kademesinde bulunan kişilerin yaklaşık %31'i 36-45 yaş aralığında, %27'si 26-45 yaş aralığında, %21'i 46-55 yaş aralığında, %13'ü 18-25 yaş aralığında ve %8'i 56 yaş ve üzerinde bulunmaktadır. Kısaca Gaziantep merkez ilçelerdeki orman ürünleri işletmelerinin üst kademesinde yer alanların yaklaşık %75'i 45 yaşının altında ve %4,4 ise 56 yaş ve üzerinde olduğu belirlenmiştir.



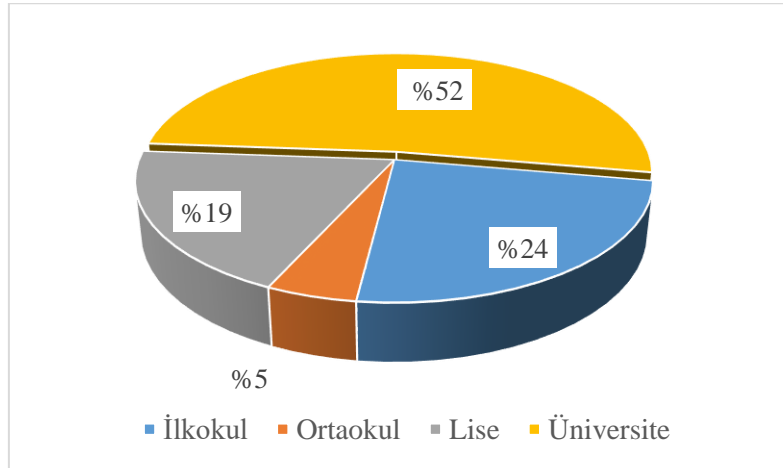
Şekil 2. Anketin Uygulandığı Yöneticilerin Yaş Dağılımı

Şekil 3'de yöneticilerin orman ürünlerindeki çalışma yıllarının dağılımı gösterilmektedir. Şekil incelendiğinde Gaziantep ilindeki orman ürünleri sektörünün yönetim kademesinde çalışanların çoğunluğunun 15 yılın üzerinde çalıştıkları görülmektedir. Yöneticilerin %21 10-14 yıl arasında, %28'i 20 yıl ve üzeri ve %19'u ise 5-9 yıl çalışmış bulunmaktadır.



Şekil 3. Yöneticilerin Sektörde Çalışma Yılları Dağılımı

Gaziantep orman ürünlerinde yönetim kademesinde bulunanların eğitim durumları Şekil 4’de verilmiştir. Sektörde yönetim kademesinde çalışanların %52’si üniversite mezunu ve %24’ü ilkokul ve %19’u lise mezunu olduğu belirlenmiştir. Sektörde çalışanların çoğunluğunun üniversite mezunu olması sektörün kurumsallaştığını ve profesyonel yöneticiler tarafından yönetildiğinin göstergesidir.



Şekil 4. Yöneticilerin Eğitim Durumlarının Dağılımı

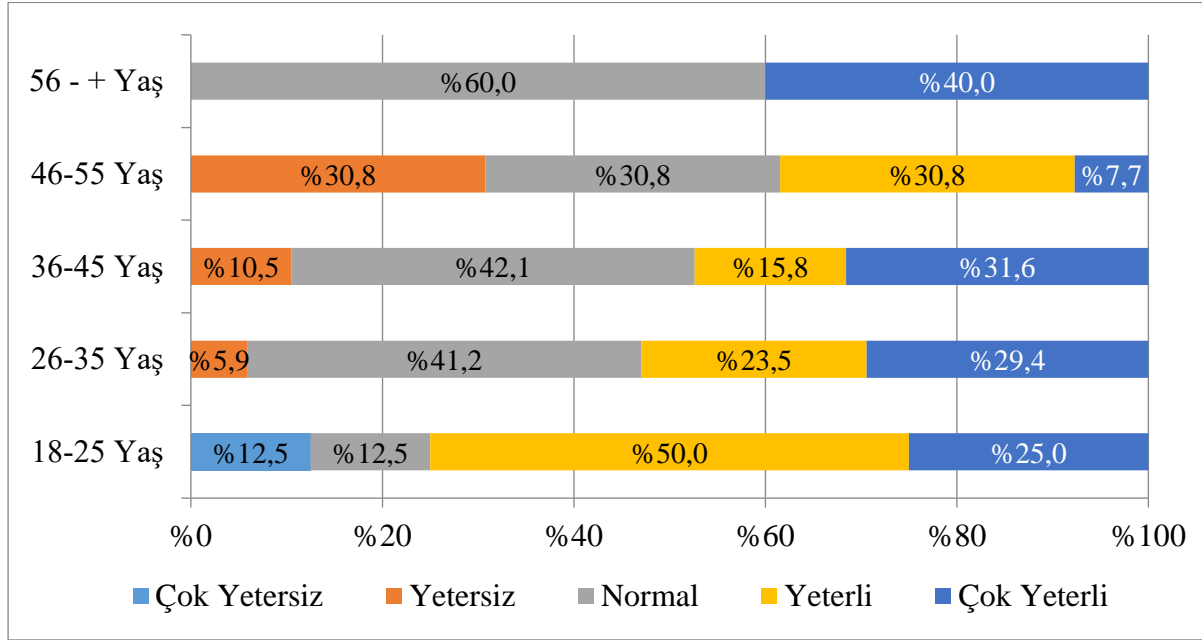
Tablo 2. Gaziantep Orman Ürünleri Yöneticilerinin İSG Form ve Afişler Bilgi Düzeyi

Yaş Grupları	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli	Toplam
18-25 Yaş	%25,0	%50,0	%25,0		
26-35 Yaş	%11,8	%29,4	%41,2	%17,6	
36-45 Yaş	%26,3	%36,8	%15,8	%21,1	%100
46-55 Yaş	%15,4	%38,5	%38,5	%7,7	
56 - + Yaş	%20,0	%40,0			
Toplam	%19,4	%37,1	%27,4	%16,1	

Tablo 2’de görüldüğü gibi, İSG form ve afişler konusundaki bilgilerinin, 26-35 yaş aralığında bulunanların yaklaşık %41,2’si yeterli, %17,6’sı çok yeterli, 56 yaş ve üzerinde bulunanların ise yaklaşık %60’ı normal, %40 ise çok yeterli olduğunu belirtmişlerdir. Genel olarak

yöneticilerin %19'u yetersiz, %37,1 normal, %27,4'ü yeterli ve %16,1'i ise çok yeterli olduğu tespit edilmiştir.

Gaziantep ili merkez ilçelerdeki orman ürünleri yöneticilerinin İSG uyarıcı ve ikaz işaret levhaları konusunda bilgi düzeyi Şekil 5'e göre incelendiğinde, 18-25 yaş aralığında bulunan kişilerin %12,5 çok yetersiz, %12,5'i normal, %50'si yeterli ve %25'i çok yeterli olduğunu belirtmişlerdir. Genel olarak değerlendirildiğinde ise yaklaşık yaklaşık %87'sinin normal, yeterli ve çok yeterli olduğu belirlenmiştir.



Şekil 5. Gaziantep Orman Ürünleri Yöneticilerinin İSG Uyarıcı ve İkaz İşaret Levhaları Bilgi Düzeyi

Tablo 3'de Gaziantep orman ürünleri yöneticilerinin İSG yasaklayıcı işaret levhaları ile ilgili bilgi düzeyi verilmiştir. 18-25 yaş aralığında bulunanların %87,5'i, 26-35 yaş aralığında bulunanların %23,5'i, 46-55 yaş aralığında bulunanların %30,8 ve toplamda ise %30,6'sının yeterli bilgiye sahip olduğu bulunmuştur.

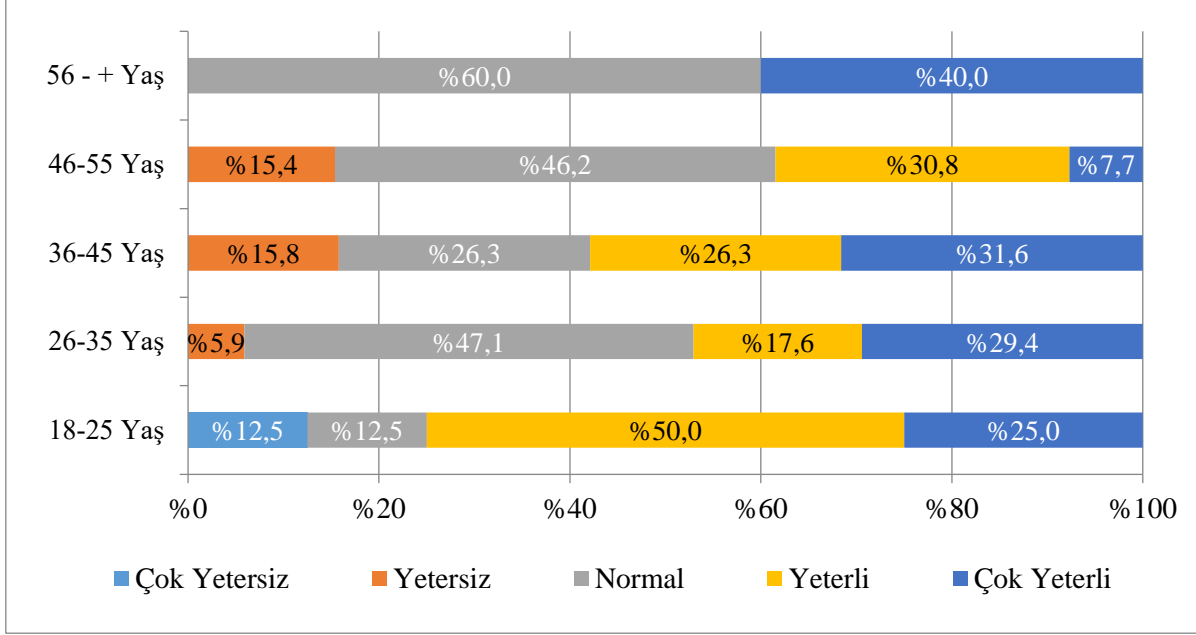
Tablo 3. Gaziantep Orman Ürünleri Yöneticilerinin İSG Yasaklayıcı İşaret Levhaları Bilgi Düzeyi

Yaş Grupları	Çok Yetersiz	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli
18-25 Yas	%12,5			%87,5	
26-35 Yas		%17,6	%29,4	%23,5	%29,4
36-45 Yas		%10,5	%42,1	%21,1	%26,3
46-55 Yas		%5,4	%46,2	%30,8	%7,7
56 - + Yas			%60,0		%40,0
Toplam	%1,6	%11,3	%35,5	%30,6	%21,0

İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili emredici işaretler ile ilgili levhalar konusunda Gaziantep merkez ilçelerde yer alan orman ürünleri yöneticilerinin bilgi düzeyi Şekil 6'da verilmiştir. Emredici işaret levhaları konusunda, 18-25 yaş aralığında olanların kümülatif olarak yaklaşık %75'i, 26-35 yaş aralığında yaklaşık %47'si ve 46-55 yaş aralığında ise yaklaşık %38,5'i yeterli ve çok yeterli olarak belirlenmiştir. Genel olarak emredici işaret levhaları ile ilgili bilgi düzeyi

değerlendirildiğinde, ankete katılanların %1,6'sı yetersiz, %9,7'si yetersiz, %37,1'i normal, %25,8'i yeterli ve %25,8'i ise çok yeterli olduğu tespit edilmiştir.

Genel olarak emredici işaret levhaları ile ilgili bilgi düzeyi değerlendirildiğinde, ankete katılanların %1,6'sı yetersiz, %9,7'si yetersiz, %37,1'i normal, %25,8'i yeterli ve %25,8'i ise çok yeterli olduğu tespit edilmiştir



Şekil 6. Gaziantep Orman Ürünleri Yöneticilerinin İSG Emredici İşaret Levhaları Bilgi Düzeyi

Tablo 4'de orman ürünleri yöneticilerinin İSG acil çıkış ve ilkyardım levhaları ile ilgili bilgi düzeyleri gösterilmiştir. Acil çıkış ve ilkyardım levhaları ile ilgili olarak, 18-25 yaş grubunda bulunanların 37,5'i normal, %50'si yeterli ve %12,5'i ise çok yeterli olduğu belirlenmiştir. Diğer taraftan acil çıkış ve ilkyardım levhaları ile ilgili olarak, 26-35 yaş grubunda olanların %5,9'u, 36-45 yaş grubunda olanların %15,8'i ve 46-55 yaş grubunda olanların %15,4'nün yetersiz bilgi düzeyinde olduğu bulunmuştur.

Tablo 4. Gaziantep orman ürünleri yöneticilerinin İSG acil çıkış ve ilkyardım bilgi düzeyi

Yaş Grupları	Yetersiz	Normal	Yeterli	Çok Yeterli	Toplam
18-25 Yaş	0,0	37,5	50,0	12,5	
26-35 Yaş	5,9	11,8	41,2	41,2	
36-45 Yaş	15,8	31,6	21,1	31,6	%100
46-55 Yaş	15,4	46,2	30,8	7,7	
56 - + Yaş	0,0	60,0	0,0	40,0	
Toplam	9,7	32,3	30,6	27,4	

SONUÇ VE ÖNERİLER

Gaziantep ili merkez ilçelerde yer alan orman ürünleri yöneticilerinin İSG form ve afişler konularındaki bilgileri, 26-35 yaş aralığında yer alanların yaklaşık %41,2'si yeterli, %17,6'sı

çok yeterli, 56 yaş ve üzerinde bulunanların ise yaklaşık %60'ı normal, %40 ise çok yeterli olduğunu tespit edilmiştir. Ayrıca, İSG uyarıcı ve ikaz işaret levhaları konusundaki bilgi düzeyleri ise, 18-25 yaş aralığında yer alan kişilerin %50'si yeterli ve %25'i çok yeterli olduğunu bulunmuştur. Yöneticilerin emredici işaret levhaları ile ilgili bilgi düzeylerinde, %25,8'i yeterli, %25,8'i ise çok yeterli olduğu, acil çıkış, ilkyardım levhaları konularında ise, 36-45 yaş grubunda olanların %15,8'i ve 46-55 yaş grubunda olanların %15,4'nün yetersiz olduğu tespit edilmiştir.

Tablo ve grafikler incelendiğinde İSG güvenlik ve sağlık işaretleri konularında en çok bilgisi olan yaş grubu 56 yaş ve üzerinde yöneticilerdir. 56 yaş ve üzerinde olanların konu hakkında iyi bilgilere sahip olmasının nedenleri meslek deneyimi, iş yeri ortamına hakim olmak ve çalışma süresinin uzunluğu olarak açıklanabilir. Tozkoparan ve Taşoğlu'nun (2011) yaptığı çalışmada da çalışma süresi bakımından 11 yıl ve üzerinde iş tecrübesi olanların, 2-10 yıl arası çalışanlara göre daha sorumlu olduğu ve bilinç seviyelerinin daha iyi olduğu belirtilmektedir. Ayrıca Mentеше ve ark. (2017)'deki araştırmasında çalışanların %71,1'i işletmedeki uyarı levhalarının iş kazalarını önlemede etkili olduğunu düşüncesinde olduğu belirlenmiştir.

Sonuç olarak, Gaziantep ili merkez ilçelerdeki orman ürünleri yöneticilerinin sağlık ve güvenlik işaretleri konusunda genel olarak bilgi düzeylerinin iyi olduğu belirlenmiştir. Diğer taraftan, form, afişler, acil çıkış ve ilk yardım levhaları konularında eksiklerinin bulunduğu tespit edilmiştir. Mentеше ve ark. (2017)'de yaptığı çalışmada da çalışanların iş sağlığı ve güvenliği konularında yapılması gerekenlerin bilincine sahip olduğunu belirlemişlerdir.

İSG sağlık ve güvenlik levhaları ile ilgili olarak, orman ürünleri yöneticilerine form, afişler ve acil çıkış ve ilk yardım levhaları konularında düzenli eğitimler verilerek bilgi düzeylerinde iyileştirmeler yapılmalıdır. Bu çalışma sonuçları benzer sektörler içinde yol gösterici bir özellik taşıdığından diğer sektörlerde eksikleri konularında çalışmalar yürütmelidir. Eğitimlerin kalıcı olması için sektörün ilgili olduğu kurum ve kuruluşlar, çalışmada ortaya konulan sonuçlara göre İSG konularında eğitimleri işyerlerinde uygulamalı olarak vermelidir. Kısaca, İSG uygulamalarının işletmelerde hem yöneticiler, hem de işçiler için yaşam biçimi haline getirilmesi için çalışmaları yapılmalıdır.

YAZAR KATKILARI

Hasan Serin: Verilerin elde edilmesi, verilerin değerlendirilmesi, makalenin yazılması.
Ferhat Özdemir: Genel bilgilerin oluşturulması, bulguların ve makalenin yazılması.

TEŞEKKÜR

Bu makale ISARC 3. Uluslararası Göbekli Tepe Bilimsel Çalışmalar Sempozyumunda (17-18 Aralık Göbeklitepe / Şanlıurfa) kısmen sunulmuştur.

KAYNAKLAR

- Akyüz, K.C., (1995) Trabzon İlindeki Küçük ve Orta Ölçekli Orman Ürünleri Sanayi İşletmelerinin SosyoEkonomik Tahlili, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Endüstri Mühendisliği Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Trabzon
- Anonim, (2013) Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği 1.09.2013 Resmî Gazete Sayısı: 28762.
- Arıcı, K., (1999) İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Dersleri, Ankara, TES-İŞ Eğitim Yayınları.
- Arpat, B. & Bertan, B., (2020) İş Sağlığı ve Güvenliği Çalışma Ortamı Gözetimi Etkinliğinin Çalışan Perspektifinden Değerlendirilmesi: Özel Güvenlik Sektörü Örneği, Journal of Management and Economics Research, 18 (1) 276-294.
- Bingöl, D., (2006) İnsan Kaynakları Yönetimi, 6. Baskı, Arıkan Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti. İstanbul.
- Çiçek, Ö. & Öçal, M., (2016) Dünyada ve Türkiye'de İş Sağlığı ve İş Güvenliğinin Tarihsel Gelişimi, Hak İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi, 5 (11), 106-129.
- Gerekçe, H.N., (2008) İş Sağlığı ve İş Güvenliği, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi AÖF Yayınları.
- Horozoğlu, K., (2019) İş Kazalarının İş Sağlığı ve Güvenliği Açısından Analizi, Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 8 (2), 265-281
- Karacan, E. & Erdoğan, Ö.N., (2011) İşçi Sağlığı ve İş Güvenliğine İnsan Kaynakları Yönetimi Fonksiyonları Açısından Çözümsel Bir Yaklaşım Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 21 (1), 102-116.
- Kılınç, Ö., (2021) İş Sağlığı ve Güvenliği, Yönetim Sistemleri ve Risk Değerlendirme Metodolojileri, https://www.nurdogan.net/diger_dosyalar/Ozlem_Ozkilic_Is_Sagligi_ve_Guvenligi_Metodolojileri.pdf.
- Menteşe, G., İnce, E., Özcan, B., (2017) Gemi İnşa Sanayinde İş Sağlığı ve Güvenliği Bilincinin İncelenmesi, Mühendis ve Makina, 58 (688) 53-78.
- Moen, B.E., Nyarubeli, I.P., Yungu, A.M., Ngowi, A.V., Kumie, A., Deressa, W., & Mamuya, S.H.D., (2020) “The Challenges of Obtaining a Decent Work Environment in Sub-Saharan Africa”, (içinde) Africa and The Sustainable Development Goals, Editors: Ramutsindela, M., Mickler, D., Springer, İsviçre.
- Sencan, H., (1993) Araştırma Yöntem Bilimi Basılmamış Ders Notları, İstanbul Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Davranış Bilimleri Ana Bilim Dalı, İstanbul.
- Tozkoparan, G., Taşcioğlu, J., (2011) İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulamaları İle İlgili İşgörenlerin Tutumlarını Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma, Uludağ Journal of Economy and Society (1), 181-209.
- URL-1, (2022) İş Güvenliği ve Uyarı Levhaları <http://www.kirmizimavireklam.com/hizmet/is-guvenligi-levhaları/> Erişim 10.03.2022.
- URL-2, (2022) Gaziantep organize sanayi bölgesi, sanayi envanteri, <https://gso.org.tr/tr/genel-sayfa/gaziantep-sanayisi/sanayi-envanteri-55.html> Erişim 15.04.2022
- Yiğit, A., (2005) İş Güvenliği ve İşçi Sağlığı, 1.Baskı, Alfa Akademi Ltd. Şti., Aktüel Yayınları, İstanbul.
- Uzunsakal, E., Yıldız, D., (2018) Alan Araştırmalarında Güvenilirlik Testlerinin Karşılaştırılması ve Tarımsal Veriler Üzerine Bir Uygulama, Cilt 2, Sayı 1, 14 - 28